

เรียนไทยได้จีน : นิทานสุภาชีวิตจีน (287) 成语故事 (二八七)

วันที่ 4 มิถุนายน 2566 - 10:40 น.

ที่มา	คอลัมน์ "เรียนไทยได้จีน"
ผู้เขียน	ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มพล.

เรียนไทยได้จีน : นิทานสุภาชีวิตจีน (287) 成语故事 (二八七)

นิทานสุภาชีวิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 一问三不知 / 一問三不知 yī wèn sān bù zhī (อีเวิน ซาน บู้ จื่อ) โดย คำว่า 一 yī (อี) แปลว่าหนึ่ง แต่ในที่นี้จะหมายถึงนับนับ ทันทันทันใด 问/問 wèn (เวิน) แปลว่า ถาม สอบถาม 三 sān (ซาน) แปลว่า จำนวนสาม สาม 不 bù (บู) แปลว่า ไม่ 知 zhī (จื่อ) แปลว่า รู้ ทราบ เมื่อรวมกันแล้วจะหมายถึง ถามนับถึงรู้ว่าไม่รู้สามประการ หรือไม่รู้อะไรเอาเสียเลย โดยคำว่าไม่รู้สามประการ (三不知 ซาน บู้ จื่อ) จะหมายถึงไม่รู้ในต้นเหตุ การดำเนินไป และผลของมัน ซึ่งจะหมายถึง ตอนที่ไม่ได้สอบถาม ก็ดูเหมือนจะมีความรู้มากมาย แต่พอทดสอบดูนับ ก็จะได้ ทันทันทันทีว่าไม่มีความรู้เอาเสียเลย ใช้เปรียบเทียบกับคนที่ดูเหมือนมีความรู้มากมาย แต่ความจริงแล้วกลับ ไม่มีความรู้เอาเสียเลย มาดูตัวอย่างจากนิทานสุภาชีวิตจีนนี้กัน

การศึกษาในสมัยโบราณนั้น นอกจากการยกกำลังพลเข้าประหัดประหารกันจนกว่าจะรู้ผลแพ้ชนะต่อกัน โดยทั้งสองฝ่ายต่างก็ต้องสูญเสียทั้งชีวิตคน และทรัพย์สินเงินทองมากมาย แต่ในหลายๆ สงครามนั้น จะเห็นว่า ทั้งสองฝ่ายไม่ได้ใช้กำลังทหารเข้ารบกันอย่างจริงจัง แต่ชนะกันด้วยการเจรจา หรือกลลวงต่างๆ นานา กลยุทธ์เหล่านี้ได้ตกผลึกมาเป็นกลศึกต่างๆ มากมายให้เราได้ศึกษา

ประเทศจีนในช่วงปลายยุคชุนชิว รัฐเล็กเริ่มถูกรัฐใหญ่รุกรานควมรวมดินแดน สงครามใหญ่น้อยจึงก่อเกิด มีหยุดหย่อน ในช่วงเวลาดังกล่าวมีเรื่องเล่าว่า รัฐจิ้น 晋国/晋國 Jìn Guó (จิ้น กั๋ว) ได้ส่งกองทัพใหญ่ไปบุกโจมตีรัฐเจิ้ง 郑国/鄭國 Zhèng Guó (เจิ้ง กั๋ว) หวังยึดดินแดน รัฐเจิ้งเมื่อเห็นกองทัพของรัฐจิ้นยกมา เมื่อประเมินดูแล้วเห็นว่าคงไม่อาจต้านทานการบุกของกองทัพจิ้นได้ จึงได้ส่งคนไปเจรจามอบน่านขอให้รัฐฉี 齐国/齊國 Qí Guó (ฉี กั๋ว) มาช่วย ด้วยความสามารถในการเจรจา รัฐฉีจึงตกลงส่งกองทัพไปช่วยเหลือรัฐเจิ้ง โดยแต่งตั้งขุนศึกเงินเฉิงจื่อ 陈成子/陳成子 Chén Chéngzi เป็นแม่ทัพนำกำลังรัฐฉีไปช่วยรัฐเจิ้ง ต้านการรุกรานของรัฐจิ้น

(ที่มาภาพ : <https://image.baidu.com/search/index?tn>)

กองทัพของรัฐจิ้นที่ยกมาตีรัฐเจิ้งนั้น เมื่อเห็นกองทัพรัฐฉียกมาช่วย จึงได้ไปสังเกตการณ์ก็เห็นว่า กองทัพฉีภายใต้การนำของขุนพลเงินเฉิงจื่อนั้น มีระเบียบวินัยมาก การจัดกองทัพก็อยู่ในรูปแบบที่ถูกต้อง เมื่อไปสืบดูภายในก็เห็นว่า ขวัญกำลังใจของทหารทั้งหลายก็ดีมาก มีความฮึกเหิมเต็มที่ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว บรรดาขุนพลทั้งหลายของกองทัพรัฐจิ้น จึงลงความเห็นว่า หากเอาชนะขาดจากกันคงเป็นไปได้ยาก และจะรบยืดเยื้อก็ไม่เป็นผลดี จึงได้วางแผนถอยทัพกลับดีกว่า

แต่ก่อนกลับ ก็มีวางแผนยุยงให้แตกแยกดู เผื่อว่าจะได้ผล จึงส่งนักเจรจาไปคุยกับเงินเฉิงจื่อ โดยหวานล่อมแม่ทัพเงินเฉิงจื่อว่า แต่เดิมเป็นคนรัฐฉี 陈国/陳國 Chén Guó (เฉิน กั๋ว) มาก่อน แม้นว่ารัฐฉีต้องสิ้นไปเพราะถูกรัฐฉู่ 楚国/楚國 Chǔ Guó (ฉู่ กั๋ว) รุกรานยึดเอาดินแดนไป แต่ที่รัฐฉีต้องสิ้น ก็เพราะรัฐเจิ้งเองก็มีส่วนช่วยเหลือรัฐฉู่ด้วยมิใช่หรือ ตอนนี้รัฐจิ้นยกมารุกรานรัฐเจิ้ง ก็มีใ้การช่วยท่านแก้แค้นหรือ ขุนศึกเงินเฉิงจื่อจึงตอบกลับว่า รัฐฉีสิ้นแล้ว ตอนนี้ตัวข้าเป็นแม่ทัพแห่งรัฐฉี รับ

บัญญัติมาให้ด้านทานเข้าศึก ขาก็ต้องทำตามหน้าที่ให้ถึงที่สุด นักเจรจาจากกองทัพจีนเห็นว่าการหวานล้อมไม่เป็นผลจึงลากลับไป

จากนั้นกองทัพจีนก็ปล่อยข่าวว่าจะส่งรถม้าศึกหลายพันลำบุกทะลุเข้ามาในกองทัพฉี รองแม่ทัพในกองทัพฉีนามว่า **สวีอิน 荀寅 Xún Yīn** ได้ข่าวก็รีบมารายงานแม่ทัพเงินเฉิงจื่อด้วยอาการตื่นตูม เสนอให้รับถอยทัพก่อนที่ทัพจีนจะมาถึง แม่ทัพเงินเฉิงจื่อจึงถามสวีอิน อี้ ว่าสองทัพตั้งเผชิญหน้ากันเช่นนี้ จะถอยทัพได้อย่างไรกัน ที่ท่านว่ามาท่านเห็นการจัดวางกองทัพ กุลยุทธ์การรบ และขวัญกำลังใจของข้าศึกแล้วหรือยัง สวีอิน อี้ สายหน้าบอกรู้ไม่ รู้ แม่ทัพเงินเฉิงจื่อจึงต่อว่ารองแม่ทัพของตนว่า สามสิ่งที่คุณรู้ในการศึก ท่านกลับไม่รู้อะไรเลยสักอย่าง กลับมาพูดจาทำลายขวัญกำลังใจของฝ่ายตนเองเช่นนี้ ท่านทำให้ข้าผิตหวังยิ่งนัก ต่อมาคำพูดเกี่ยวกับสิ่งที่คุณรู้สามสิ่งในสนามรบ แต่คุณก็ผู้อยู่ในสมรภูมิลืมไม่รู้สึกนึกนี้ จึงกลายมาเป็นคำสุภาษิตจีนที่ใช้เปรียบเปรยกับคนที่ชอบทำตัวโดดเด่น ทำตัวเหมือนมีความรู้มากมาย แต่เอาเข้าจริงเขาคนนั้นกลับไม่รู้อะไรเลย

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：对实际情况一点也不知道。

成語比喻：對實際情況一點也不知道。

Chéngyǔ bǐyù: Duì shíjì qíngkuàng yīdiǎn yě bù zhīdào.

เฉิงยหรี ปี้ยวี่ : ต๋ย ฉือจี้ ฉิงขว้าง อี้เตียน เหย ปู้ ฉือต้าว

สุภาษิตเปรียบว่า: ไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับสถานการณ์จริง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

有些人在学术界上摆样子，把自己的名誉高高挂起，当真的遇到情况时，却一问三不知，真是丢脸啊。

有些人在學術界上擺樣子，把自己的名譽高高掛起，當真的遇到情況時，卻一問三不知，真是丟臉啊。

Yǒuxiē rén zài xuéshù jiè shàng bǎi yàngzi, bǎ zìjǐ de míngyù gāo gāo guà qǐ, dāng zhēn de yù dào qíngkuàng shí, què yī wèn sān bùzhī, zhēn shì diūliǎn a.

โหย่วเซี่ย เหวิน ฉ้าย เสวฉู่ เจี้ย ฉ้าง ป้าย ย่างจื่อ, ป่า จื่อจี้ เตอะ หมิงยวี่ เกาเกา กว้า ฉี, ตัง เจิน เตอะ ยวี่ ต้าว ฉิงขว้าง ฉือ, เชว อี้ เวินชาน ปู้ฉือ, เจิน ฉือ ติวเหลียน อ่า

บางคนวางตัวเป็นนักวิชาการ เสกสรรปั้นแต่งตัวเองให้มีชื่อเสียงโด่งดัง แต่ยามประสบกับสถานการณ์จริงๆ เข้า กลับไม่รู้อะไรเอาเสียเลย ช่างน่าอายจริงๆ